

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **BMKco, s. r. o.**, se sídlem Kvítkovická 1533, Napajedla, zastoupený Mgr. Markétou Vojtáškovou, advokátkou se sídlem Kvítková 124, Zlín, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 5. 2013, č. j. 31 Af 41/2012 – 62,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 30. 5. 2013, č. j. 31 Af 41/2012 - 62, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Celního ředitelství Olomouc (dále jen „celní ředitelství“) ze dne 12. 12. 2011, č. j. 6571-6/2011-130100-21, jímž bylo změněno rozhodnutí Celního úřadu Zlín (dále jen „celní úřad“) ze dne 3. 8. 2011, č. j. 13821/2011-136600-021, kterým bylo stěžovateli vyměřeno antidumpingové clo ve výši 287.028 Kč. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že se na prvním místě zabýval přezkoumatelností napadeného rozhodnutí s tím, že stručné závěry ohledně jednotlivých dílčích odvolacích námitek mají základ odůvodnění v rozboru systému antidumpingových cel a opatření, pročež shledal napadené rozhodnutí jako způsobilé soudního přezkumu. Základem žalobních námitek byl nesouhlas stěžovatele se zpětným doměřením cla, když argumentoval zejména uzavřením smlouvy ještě před zavedením celní evidence dovozů z Malajsie a absencí právní úpravy zmocňující celní úřady k vybrání antidumpingového cla zpětně. Tuto námitku krajský soud neshledal důvodnou, neboť stěžovatelova argumentace vycházela z nesprávného pochopení systému ochrany jednotného trhu Evropské unie (dále jen „EU“) prostřednictvím ukládání antidumpingových cel. Stěžovatel zcela nesprávně opomíjel tu skutečnost, že celý systém je vystavěn na nařízení Rady ES č. 1225/2009, o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou součástí Evropských společenství (dále jen „základní nařízení“). Toto základní nařízení dopadá i na obcházení platných antidumpingových opatření, přičemž ochrana

před obcházením je upravena v čl. 13. V obecné rovině krajský soud dospěl k závěru, že je-li rozšířena působnost nařízení z důvodu obcházení tohoto nařízení a zároveň byla Komisí zavedena celní evidence, k rozšíření působnosti antidumpingového cla dochází ex tunc, tedy od doby vedení celní evidence. Co se týká hodnocení přijatých opatření v této věci, krajský soud uvedl, že Komise zahájila dne 9. 11. 2007 šetření týkající se některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky a zahájení šetření řádně oznámila v Úředním věstníku EU. V průběhu šetření nebyla uložena žádná prozatímní opatření. O uložení konečného antidumpingového cla rozhodla Rada dne 26. 1. 2009 nařízením Rady ES č. 91/2009, o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky (dále jen „nařízení č. 91/2009“). V souladu s čl. 13 odst. 3 základního nařízení vydala Komise dne 27. 10. 2010 nařízení č. 966/2010, o zahájení šetření možného obcházení antidumpingových opatření uložených nařízením č. 91/2009 dovozem některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie, bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie, a o zavedení celní evidence tohoto dovozu (dále jen „zahajovací nařízení“). Komise zahájila šetření na základě důkazů, že dochází k obcházení antidumpingových opatření, a to formou překládky v Malajsii. Komise současně zavázala celní orgány k evidenci těchto dovozů. Zahajovací nařízení vstoupilo v platnost dne 29. 10. 2010. Dne 18. 7. 2011 přijala Rada nařízení č. 723/2011, v němž konstatovala, že důkazy, jež měla Komise k dispozici, prokázaly, že po uložení antidumpingového cla v nařízení č. 91/2009 došlo k obcházení těchto opatření změnou obchodních toků týkajících se vývozu z Čínské lidové republiky a Malajsie do EU. Podle krajského soudu podstatným okamžikem není nakládka zboží, ale propuštění zboží na území EU do volného oběhu. Podle Jednotné celní deklarace bylo zboží propuštěno na území EU dne 30. 11. 2010, tedy téměř měsíc po zavedení evidence dovozů zavedené zahajovacím nařízením. Ze zahajovacího nařízení nevyplývá, že by z celní evidence bylo vyňato zboží, s jehož nakládkou bylo započato před uložení celní evidence. Krajský soud proto dospěl k závěru, že antidumpingové clo vyplývající z nařízení č. 91/2009 se vztahuje na skupinu výrobků z Malajsie, které vstoupily do EU na základě celní evidence zavedené zahajovacím nařízením platným od 29. 10. 2010. Dále dospěl k závěru, že v případě provedení evidence a následně v případě doměření antidumpingového cla na zboží, které bylo propuštěno na území EU na základě Jednotné celní deklarace dne 30. 11. 2010, postupovaly celní orgány plně v souladu s nařízením Komise, resp. nařízením Rady ES. Celní orgány tedy nepřekročily právní rámec, ve kterém se mohou při svém rozhodování pohybovat. Zároveň v jejich činnosti krajský soud neshledal zneužití pravomoci. Ani v případě námitky porušení zásady předvídatelnosti, ev. právní jistoty stěžovatele, krajský soud neshledal žalobu důvodnou. Plně se ztotožnil s celním ředitelstvím, že to byl právě stěžovatel, který poté, co byla zavedena celní evidence, navrhl propuštění zboží, na které se celní evidence vztahovala, do volného oběhu. Stěžovatel měl možnost se seznámit s obsahem zahajovacího nařízení a měl být si vědom důsledků, které může mít návrh na propuštění zboží do režimu volného oběhu. Krajský soud se také neztotožnil se žalobní námitkou ohledně porušení čl. 1 odst. 1 Ústavy. Celní evidence byla na dovoz zboží sice uložena až poté, co stěžovatel uzavřel se svým dodavatelem smlouvu, nicméně již z čl. 2 odst. 2 Ústavy vyplývá, že Česká republika dodržuje závazky, které pro ni vyplývají z mezinárodního práva. V souzené věci se jedná o střet zájmu jednotlivce a veřejného zájmu na ochraně vnitřního trhu EU a v této otázce byl opakovaně deklarován prioritní zájem na ochraně vnitřního trhu EU. Zájem jednotlivých soukromých subjektů je „chráněn“ zejména tím, že soukromé subjekty jsou předem zpraveny o možnosti rozšíření antidumpingových cel. Zároveň je třeba zdůraznit, že následky zavedení antidumpingových cel jsou otázkou unesení podnikatelského rizika. S uvedeným hodnocením souvisí i hodnocení námitky porušení čl. 26 odst. 1 ve spojení s čl. 4 odst. 3 Listiny základních a práv a svobod (dále jen „Listina“). V případě zjištění nutnosti uložit antidumpingové clo, se clo uloží vždy bez diskriminace na dovoz výrobku, pokud bylo zjištěno, že je dumpingový a způsobuje újmu. Z uvedeného vyplývá, že nikoliv uložení antidumpingových cel, ale realizace dumpingových dovozů je diskriminační,

pokračování

neboť způsobuje újmu výrobnímu odvětví EU, tzn. že diskriminuje domácí výrobce. Shodně neshledal krajský soud ani porušení čl. 11 odst. 1 Ústavy ve spojení s čl. 11 odst. 5 Listiny, neboť antidumpingové clo bylo vyměřeno v souladu s právními předpisy. K námitce nemožnosti stěžovatele vědět, že dodávané zboží není původem z Malajsie, krajský soud uvedl, že doměření antidumpingového cla je povinností celních úřadů v případě, že jsou uložena opatření k ochraně před antidumpingovými dovozy. Celní úřady tedy nemají prostor pro zohledňování, zda stěžovatel věděl či nevěděl, že dodávané zboží není původem z Malajsie. Jednak se jedná o tvrzení stěžovatele, k jehož prokázání nenabídl žádné důkazy, a navíc brání zohlednění této skutečnosti i pozitivněprávní úprava nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní kodex“). V této souvislosti je zcela případný odkaz celního ředitelství na ustanovení čl. 67 celního kodexu a užití nařízení o evidenci dovozů tak bylo ze strany celního úřadu zcela v souladu s celním kodexem.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal, že celní ředitelství porušilo zásady zákonnosti správního řízení, předvídatelnosti, právní jistoty a zákazu zneužití pravomoci. Stěžovatel za určitého stavu právní úpravy, kdy předpokládal určitou výši cla, uzavřel kupní smlouvu o dodání zboží. Podmínky této kupní smlouvy, zejména výše kupní ceny, byly stěžovatelem akceptovány právě ve vztahu ke stavu právní úpravy platné ke dni uzavření této smlouvy. Stěžovatel považuje za zcela nesprávný závěr krajského soudu, že se měl možnost řádně a včas seznámit se zahajovacím nařízením a mohl ještě poté, kdy bylo zboží předáno k přepravě, nenavrhnout jeho propuštění do volného oběhu. Okamžikem naložení zboží k přepravě již bylo prodávajícím zboží dodáno a stěžovatel neměl možnost ho odmítnout či vrátit bez zákonného důvodu, kterým však „náhlá“ změna právní úpravy není. Pokud tedy krajský soud dovedl, že v případě střetu zájmu jednotlivce a veřejného zájmu na ochraně vnitřního trhu EU je nutno upřednostnit zájem na ochraně vnitřního trhu EU před jedincem, není toto akceptovatelné z důvodu nespravedlivé nerovnováhy při střetu těchto práv. V žádném případě totiž nelze dospět k závěru, že stěžovatel byl „chráněn“ tím, že byl předem zpraven o možnosti rozšíření antidumpingových cel. Za řádné seznámení soukromého subjektu s možností rozšíření antidumpingových cel nelze považovat stav, kdy je jeden den nařízení o možném rozšíření cel, tj. zahajovací nařízení, vydáno a následující den je již účinné. Navíc v daném případě nedošlo ani k seznámení soukromého subjektu s tím, že probíhá legislativní proces směřující k přijetí předmětného nařízení. Stěžovatel poukázal také na to, že obecně se má za to, že právní norma může působit jen tehdy, má-li její adresát volbu chovat se podle ní nebo se podle ní nechovat, jinak řečeno má-li možnost se rozhodnout, zda právní normu uposlechne nebo ji poruší. Stěžovatel však tuto možnost neměl, a proto došlo k porušení ochrany jeho práv jako soukromého subjektu, a to způsobem, který by neměl požívat ochrany z důvodu zájmu na ochraně vnitřního trhu EU. Postup státní moci, který navíc postihuje paušálně všechny dovozy z Malajsie, představuje zneužití státní moci a práva. Stěžovatel dále namítal porušení zákazu retroaktivity a v této souvislosti poukázal na to, účinky nařízení č. 723/2011 ve spojení se zahajovacím nařízením postihují i právní vztahy, které vznikly před platností a účinností těchto nařízení. Názor krajského soudu, že se u těchto nařízení o retroaktivitu nejedná, není s ohledem na výše uvedené správný. Z rozboru těchto nařízení je zcela zřejmé, že clo bylo zavedeno zpětně, a to i ve vztahu k dovozům, které byly realizovány na základě právních vztahů založených před zavedením celní evidence. Okamžik podání návrhu k propuštění zboží do volného oběhu není okamžikem vzniku závazkového vztahu, na který právní úprava dopadá. Navíc v případě zahajovacího nařízení byla téměř nulová legisvakance. Pokud tedy časová lhůta mezi platností a účinností právního předpisu nebyla dostatečně dlouhá, navíc právní předpis neobsahoval žádné přechodné ustanovení a účinky se pojily s okamžikem propuštění zboží na území EU, pak daný předpis působil retroaktivně na právní vztahy již dříve založené podle podmínek jiné právní úpravy. Stěžovatel dále namítal porušení jeho ústavního práva vyplývajícího z čl. 26 odst. 1

ve spojení s čl. 4 odst. 3 Listiny, protože neměl žádnou možnost reagovat při svém podnikání na potencionální změnu výše cel na zboží z Malajsie. Pokud by měl možnost seznámit se se zahajovacím nařízením ještě před uzavřením kupních smluv, pak by jejich následné uzavření bylo možno již považovat za podnikatelské riziko stěžovatele. Tuto možnost však neměl a stejně tak nevěděl, že předmětný obchod lze kvalifikovat jako dumpingový dovoz. Zboží nakoupil v Malajsií jen zcela nepatrně výhodněji a u některých položek se jednalo o ceny, za které, za určitých podmínek, lze dané zboží pořídit i na evropském trhu. Zavedení cla postihující dovoz stěžovatele jej neodůvodněně znevýhodnilo oproti jiným soutěžitelům na trhu. Stěžovatel vyjádřil rozhodný nesouhlas s názorem krajského soudu, že tento jeho dovoz poškozoval zájmy výrobního odvětví EU a byl diskriminační. Tento názor nemá žádnou oporu ve skutkovém stavu a toto nebylo v předchozím řízení prokázáno. Stěžovatel byl tedy diskriminován nikoliv z důvodu jeho konkrétního jednání, ale z důvodu jednání jiných soukromých subjektů k prosazení veřejného zájmu. Závěrem stěžovatel poukázal na rozpor čl. 1 odst. 3 nařízení č. 723/2011 s ústavním pořádkem České republiky, neboť je nejen diskriminační a způsobuje ničím neodůvodněnou nerovnost mezi soukromoprávními subjekty na trhu, ale je také v rozporu s principem právní jistoty a je především retroaktivní. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud podle ust. § 48 odst. 2 písm. d) s. ř. s. řízení přerušil a podal k Ústavnímu soudu návrh na zrušení čl. 1 odst. 3 nařízení č. 723/2011 v části věty třetí za čárkou ve znění: „...celně evidovaného v souladu s článkem 2 nařízení (EU) č. 966/2010 ...“. Eventuelně stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud s ohledem na konkrétní okolnosti tohoto případu přímo aplikoval ústavní normy, tj. čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod, a to s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Ads 40/2003-41. S ohledem na uvedené skutečnosti stěžovatel také navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Generální ředitelství cel ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že krajský soud správně posoudil všechny právní otázky a dostatečně vypořádal všechny žalobní námitky. Zcela se ztotožnilo se závěrem krajského soudu, že celní orgány postupovaly plně v souladu s legislativou Evropské komise a Rady ES a nepřekročily právní rámec, ve kterém se mohou při svém rozhodování pohybovat. Celní ředitelství v odůvodnění napadeného rozhodnutí provedlo ucelený rozbor fungování systému antidumpingových cel a opatření EU, ve kterém uvedlo právní normy, kterými se celní orgány v daném případě řídily. Všechny tyto právní normy byly platné v okamžiku přijetí stěžovatelova celního prohlášení, čímž byla naplněna podmínka uvedená v čl. 67 celního kodexu. K porušení zásady zákonnosti tedy nedošlo. Také k námitce porušení zásady předvídatelnosti a právní jistoty se celní ředitelství vyjádřilo již v odůvodnění napadeného rozhodnutí. K této námitce lze uvést to, že stěžovatel měl možnost se seznámit s obsahem zahajovacího nařízení. Skutečnost, že již v této době zboží přepravoval a nemohl jej odmítnout, není právními předpisy zohledněna a jedná se o obchodní riziko stěžovatele, který měl jako podnikatel na vznik podobné situace pamatovat a řešit ji se svým dodavatelem. K namítanému porušení zásady právní jistoty generální ředitelství cel uvedlo, že stěžovatel měl již dne 29. 10. 2010 možnost seznámit se s obsahem zahajovacího nařízení a měl tedy více než měsíc na to, aby vyřešil, jakým způsobem naloží s přepravovaným zbožím, které může být předmětem doměření antidumpingového cla. Doměření antidumpingového cla proto pro něj nemohlo být překvapující a nemohla tak být porušena zásada právní jistoty. K námitce zneužití státní moci generální ředitelství cel konstatovalo, že mu nepřisluší posuzovat obsah právních norem vydaných orgány EU, nicméně celní orgány České republiky jednaly v rozsahu pravomocí, které jim vyplývají z platných právních předpisů. V daném případě se rovněž nejedná o retroaktivitu, protože clo nebylo zavedeno zpětně, jak tvrdí stěžovatel, ale jeho doměření bylo provedeno v souladu s čl. 13 odst. 3 základního nařízení. Každý subjekt, který podá celní prohlášení ke zboží, u něhož je zavedena celní evidence podle čl. 14 odst. 5 základního nařízení, si musí být vědom toho, že ze zboží, které je předmětem této evidence může

pokračování

být později vyměřeno antidumpingové clo. Doměření cla je v tomto případě vázáno pouze na vstup zboží do volného oběhu a nelze jej spojovat s existencí závazkového právního vztahu dovozce s třetí osobou nebo s jeho vlastnickým právem. Pokud deklarant žádá o propuštění zboží do volného oběhu, musí současně s tím akceptovat podmínky, které EU ke konkrétnímu datu pro dovoz daného zboží stanovila. Stěžovatel také zcela nepatřičně vyvozuje právní účinky z nedostatečné délky legisvakancí lhůty zahajovacího nařízení. Legisvakancí lhůta je v případech zavedení celní evidence dovozů krátká právě z toho důvodu, aby se zmenšilo riziko způsobení újmy výrobnímu odvětví EU dumpingovými dovozy v době mezi vydáním zahajovacího nařízení a jeho účinností. Navíc není institutem, z něhož by bylo možné dovozovat právní následky pro právní subjekty. Doměření antidumpingového cla není ani diskriminační, protože se jedná o opatření k zabránění diskriminačních dovozů ohrožující výrobní odvětví EU a je uplatňováno vůči všem dovozům předmětného zboží z Malajsie bez ohledu na osobu deklaranta a bez ohledu na dobu, kdy deklarant takové zboží nabyt. Pokud se jedná o stěžovatelem namítanou nezákonnost a nedůvodnost doměření antidumpingového cla i z ceny dopravy, lze poukázat na čl. 32 odst. 1 písm. e) celního kodexu, z něhož vyplývá, že náklady na dopravu a pojištění zboží na místo, kde zboží vstupuje na celní území EU, jsou tzv. připočitatelnou položkou, která se připočte k ceně placené za zboží, pokud již v jeho ceně není zahrnuta. Cena placená za zboží včetně nákladů na dopravu je pak tzv. celní hodnotou, z níž se při propuštění zboží do volného oběhu vyměří clo (čl. 79 celního kodexu) a z celní hodnoty se následně doměruje také antidumpingové clo. Postup při vyměření antidumpingového cla je tedy zcela v souladu s právními předpisy. K poslední námitce generální ředitelství cel uvedlo, že není v jeho kompetenci zkoumat stěžovatelem namítanou protiústavnost čl. 1 odst. 3 nařízení Rady č. 723/2011. S ohledem na svá vyjádření k předchozím bodům je však toho názoru, že stěžovatel nemá důvod domáhat se přímé aplikace čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Už to, že krajský soud projednal žalobu, proti níž podal stěžovatel kasační stížnost, svědčí o tom, že mu nebyl odepřen přístup k soudu. Proto celní ředitelství navrholo, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Základní právní rámec úpravy týkající se ochrany členských států před dumpingovým dovozem je obsažen v základním nařízení, které stanovuje několik možných způsobů ochrany. Ve fázi provádění šetření může být uloženo prozatímní clo nebo mohou být přijaty dobrovolné závazky od jednotlivých vývozců. V případě potvrzení existence dumpingového dovozu je Radou stanoveno konečné antidumpingové clo. Obcházení platných antidumpingových opatření je upraveno v čl. 13 základního nařízení. Šetření obcházení se zahajuje z podnětu Komise nebo na žádost členského státu nebo jiné zúčastněné strany. V čl. 13 odst. 3 základního nařízení se uvádí, že „[z]abájení se provede nařízením Komise přijatým po konzultaci s poradním výborem, ve kterém lze dát současně pokyn celním orgánům, aby evidovaly dovoz [...] nebo aby vyžadovaly složení jistoty.“ Z čl. 14 základního nařízení vyplývá, že celní orgány jsou na základě výzvy Komise povinny přijmout „vhodná opatření k zavedení celní evidence dovozu, aby následně mohla být vůči dováženým výrobkům zavedena opatření ode dne celní evidence. Celní evidence se zavádí nařízením, které blíže určí účel opatření a případně odhad částky možného budoucího celního dluhu. Dovoz nesmí být celně evidován po dobu delší než devět měsíců.“ Jestliže Komise na základě šetření dospěje k závěru, že působnost stávajících antidumpingových opatření musí být rozšířena, podá na základě čl. 13 odst. 3 základního nařízení návrh Radě. Pokud Rada nerozhodne prostou většinou o odmítnutí tohoto návrhu ve lhůtě jednoho měsíce od jeho podání, je návrh Radou přijat. „Rozšíření působnosti nabývá účinku dnem, kdy byla stanovena povinnost vést celní evidenci [...] nebo od kterého je vyžadováno složení jistoty.“ Z uvedených ustanovení

vyplývá, že je-li rozšířena působnost nařízení z důvodu obcházení tohoto nařízení a zároveň byla Komisí zavedena celní evidence, k rozšíření působnosti antidumpingového cla dochází *ex tunc*, tedy od doby vedení celní evidence.

Šetření týkající se některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky zahájila Komise dne 9. 11. 2007. Zahájení šetření bylo řádně oznámeno v Úředním věstníku EU. V průběhu šetření nebyla uložena žádná prozatímní opatření. O uložení antidumpingového cla rozhodla Rada dne 26. 1. 2009 nařízením č. 91/2009. V souladu s čl. 13 odst. 3 základního nařízení zahájila Komise dne 27. 10. 2010 vydáním zahajovacího nařízení šetření na základě důkazů, že dochází k obcházení antidumpingových opatření formou překládky v Malajsii. Komise současně zavázala celní orgány k evidenci těchto dovozů. Zahajovací nařízení vstoupilo v platnost 29. 10. 2010. Komise v bodě 18 preambule zahajovacího nařízení uvedla, že celní evidence dovozu výrobků, který je předmětem šetření, byla zavedena z toho důvodu, aby „bylo zajištěno, že pokud bude šetřením zjištěno obcházení, mohou být antidumpingová cla v příslušné výši vybrána zpětně ode dne zavedení celní evidence dovozu tohoto výrobku zasílaného z Malajsie.“ Dne 18. 7. 2011 přijala Rada nařízení č. 723/2011, v němž konstatovala, že důkazy, jež měla Komise k dispozici, prokázaly, že po uložení antidumpingového cla v nařízení č. 91/2009 došlo k obcházení těchto opatření změnou obchodních toků vývozu z Čínské lidové republiky a Malajsie do EU. V bodě 48 preambule nařízení č. 723/2011 Rada uvedla, že „[v] souladu s čl. 13 odst. 3 a čl. 14 odst. 5 základního nařízení, které stanoví, že by se každé rozšířené opatření mělo vztahovat na dovoz výrobků, které vstoupily do Unie na základě celní evidence zavedené zahajovacím nařízením, by měla být z těchto evidovaných případů dovozu některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie vybrána cla.“ Antidumpingové clo vyplývající z nařízení č. 91/2009 se tedy vztahuje na skupinu výrobků z Malajsie, které vstoupily do EU na základě celní evidence zavedené zahajovacím nařízením platným od 29. 10. 2010.

S předmětnou problematikou souvisí předběžná otázka předložená bulharským Správním soudem ve Varně dne 27. 11. 2011 ve věci C-667/11, *Paltrade EOOD*. V dané věci společnost Paltrade předložila dne 31. 1. 2011 celní prohlášení prostřednictvím jednotného správního dokladu, na základě kterého bylo do celního režimu spotřeby i volného oběhu propuštěno zboží, které bylo zasláno z Malajsie a patřilo mezi výrobky podléhající antidumpingovému clu. Clo i daň z přidané hodnoty byly zaúčtovány ke dni 31. 1. 2011, tedy před tím, než bylo antidumpingové clo s konečnou platností rozšířeno na dovoz tohoto zboží. Správní soud ve Varně položil Evropskému soudnímu dvoru (dále jen „ESD“) následující otázky:

- „1) Je na základě použití čl. 1 nařízení č. 723/2011 přípustný výběr antidumpingového cla se zpětnou účinností, aniž by byla provedena celní evidence - kromě celní evidence jednotného správního dokladu v systému BIMIS - se zápisem doplňkového kódu TARIC, který je uveden v čl. 1 nařízení č. 91/2009?
- 2) Jaká výše je - při provádění nařízení č. 723/2011 - příslušnou výší (antidumpingového cla) pro zpětný výběr antidumpingového cla ve smyslu 18 bodu odůvodnění nařízení č. 966/2010?“

Ačkoliv se tento případ primárně týká otázky, zda různé způsoby celní evidence mohou mít vliv na výběr antidumpingového cla, vyplývají z rozhodnutí ESD ze dne 6. 6. 2013 i důležité závěry pro problematiku retroaktivity antidumpingových cel. ESD v odůvodnění tohoto rozhodnutí v bodech 26 a 28 konstatoval, že z čl. 13 odst. 3 základního nařízení vyplývá, že v případě existence obcházení antidumpingových opatření se působnost již uložených opatření rozšiřuje dnem, kdy byla stanovena povinnost vést celní evidenci podle čl. 14 odst. 5 základního nařízení. Dále zdůraznil, „že podle účelu a systematiky základního nařízení, zejména jeho bodu 19 odůvodnění a článku 13, je jediným cílem nařízení o rozšíření antidumpingového cla zajistit, aby bylo toto nařízení účinné, a zabránit tomu, aby bylo obcházeno. Opatření, kterým se rozšiřuje konečné antidumpingové clo, je tudíž pouze doplněním původního aktu, kterým se ukládá toto clo, které chrání účinné uplatňování konečných opatření.“ Následně v bodě 29 odůvodnění vyslovil ESD závěr, že „povinnost vést celní evidenci

pokračování

dotyčných dovozů ve specifickém rámci případu obcházení usiluje o účinnost rozšířených konečných opatření tím, že umožňuje zpětné uložení cel, tak aby bylo zabráněno tomu, že konečná opatření, jež se mají uplatnit, budou zbavena užitečného účinku. Vzhledem k tomu, že Komise vyzvala příslušné vnitrostátní orgány, aby přijaly vhodná opatření k zavedení celní evidence dotyčných dovozů za účelem zajištění zpětného výběru rozšířených antidumpingových cel, musí uvedené orgány tuto povinnost splnit.“ Dále ESD konstatoval, že celní evidence vedená bulharskými celními orgány splňovala požadavky čl. 14 odst. 5 základního nařízení, a to zejména s ohledem na skutečnost, že základní nařízení ani zahajovací nařízení neobsahují žádná upřesnění podmínek, za kterých musí členské státy vést celní evidenci (bod 32 odůvodnění). „[J]e věci těchto států, jak na základě těchto nařízení vymezí způsoby vedení evidence, aby byl řádně zajištěn zpětný výběr rozšířených antidumpingových cel a aby bylo dosaženo cíle tohoto nařízení.“ Pokud jde o sazbu antidumpingového cla vybíraného zpětně na základě nařízení č. 723/2011, z čl. 1 odst. 1 tohoto nařízení vyplývá, že clo, které se rozšiřuje na dovoz dotyčného zboží pocházejícího z Malajsie, je konečné antidumpingové clo, které se uplatní na „všechny ostatní společnosti“ a které ukládá čl. 1 odst. 2 nařízení č. 91/2009. Z čl. 1 odst. 2 citovaného nařízení přitom vyplývá, že sazba rozšířeného antidumpingového cla je 85 %. ESD tedy na otázky Správního soudu ve Varně odpověděl následovně: „Článek 14 odst. 5 základního nařízení, na který odkazuje článek 2 nařízení č. 996/2010, musí být vykládán tak, že takový způsob celní evidence, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, je v souladu s tímto ustanovením, a tedy postačuje pro výběr antidumpingového cla se zpětnou účinností na základě článku 1 nařízení č. 723/2011, je-li na základě šetření konstatována existence obcházení konečných antidumpingových cel uložených nařízením č. 91/2009. Podle čl. 1 odst. 2 nařízení č. 91/2009 je sazba rozšířeného antidumpingového cla, vybíraného se zpětnou účinností z dovozů před vstupem prováděcího nařízení v platnost, ve výši 85 % pro všechny ostatní společnosti “.

Z výše uvedeného a z ustálené praxe Komise tedy vyplývá, že pokud je nařízením Komise zahájeno šetření týkající se možného obcházení antidumpingových opatření, je obvykle spolu se zahajovacím nařízením zavedena, resp. zahájena, celní evidence dovozu daného výrobku. Pokud následně Rada rozhodne, že k obcházení antidumpingových opatření docházelo, antidumpingové clo se vztahuje na výrobky, které vstoupily do EU na základě této celní evidence. Z rozhodnutí ze dne 6. 6. 2013, C-667/11, *Paltrade EOOD*, vyplývá, že ESD s tímto postupem souhlasí a neshledává ho v rozporu se zásadou zákazu retroaktivity.

Podle čl. 67 celního kodexu není-li zvláštními předpisy stanoveno jinak, použijí se při propouštění zboží do celního režimu, do kterého je navrženo v celním prohlášení, předpisy platné ke dni, kdy celní orgány přijaly celní prohlášení.

Z citovaného článku tak vyplývá, že není podstatné, kdy stěžovatel uzavřel kupní smlouvu se svým dodavatelem, ani kdy bylo zboží v Malajsiu nakládáno. Podstatný je pouze okamžik, kdy celní orgány přijaly jeho celní prohlášení. V daném případě se tak stalo dne 30. 11. 2010, kdy již bylo zahajovací nařízení platné a účinné. Celní orgány proto postupovaly v souladu s platnou právní úpravou, jestliže na základě celní evidence doměřily stěžovateli antidumpingové clo na zboží, které bylo propuštěno na území EU dne 30. 11. 2010.

Návrh stěžovatele, aby Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti přerušil a podal k Ústavnímu soudu návrh na zrušení čl. 1 odst. 3 nařízení č. 723/2011 v části věty třetí za čárkou, nelze akceptovat, protože podle čl. 87 Ústavy a zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, nemá Ústavní soud pravomoc rozhodovat o zrušení části nařízení Rady EU. Tuto pravomoc má pouze ve vztahu k vnitrostátním právním předpisům.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou a podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s., a proto ji zamítl bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a generálnímu ředitelství cel žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu